

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W WADOWICACH
z dnia2024 roku

w sprawie przyjęcia: „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wadowice na lata 2025- 2027”

RADCA PRAWNY
mgr Joanna Filip - Florka
CP - C-1111/2016

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 1465), w związku z art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 177 wraz z późn.zm.)

Rada Miejska w Wadowicach uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wadowice na lata 2025-2027”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wadowic.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2025 r.

Burmistrz Wadowic
Bartosz Kaliński

Uzasadnienie

Zgodnie z przepisami zawartymi w art. 176 i 179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 177 wraz z późn.zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny, a rada gminy uchwała programy biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań, zawarte w rocznych sprawozdaniach z zakresu wspierania rodziny. Obecnie w mocy pozostaje Uchwała Nr XL/357/2021 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 24 listopada 2021r. w sprawie przyjęcia: Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wadowice na lata 2022-2024r.”.

Z uwagi na powyższe zasadne jest przyjęcie **”Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wadowice na lata 2025-2027”** stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

Burmistrz Wadowic

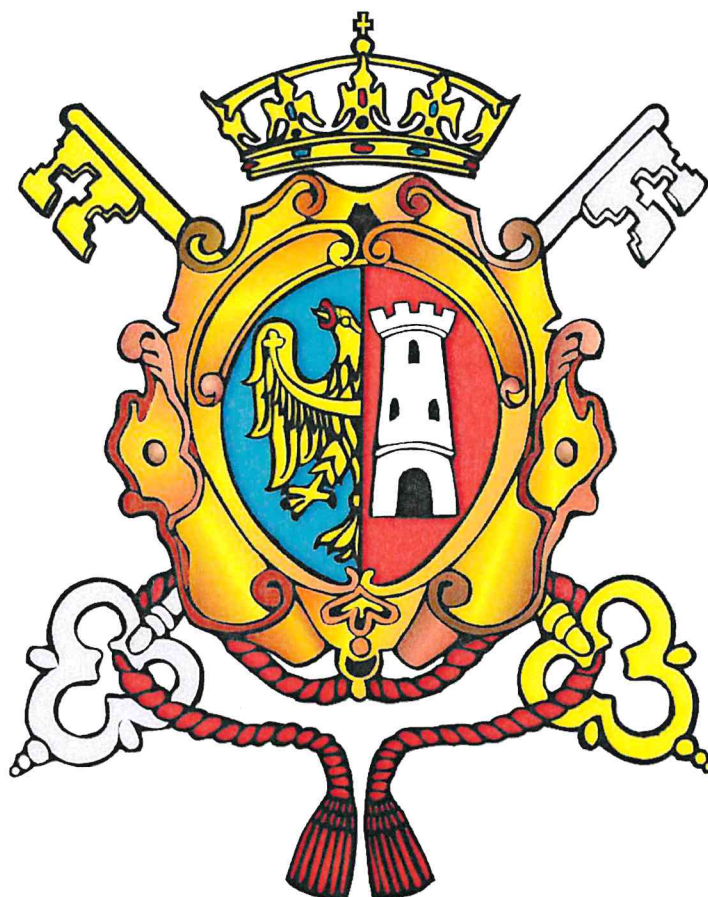
Bartosz Kaliński

Kierownik
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej

mgr Kamila Zawisza

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wadowice

na lata 2025-2027

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Wadowicach

Wadowice, 2024 r.

Spis treści

1. WSTĘP.....	3
2. Diagnoza społeczna.....	4
2.1. Zatrudnienie na terenie powiatu wadowickiego.....	6
2.2. Rodziny korzystające z pomocy.....	7
2.2.1. Pracownicy socjalni.....	8
2.2.2. Asystenci rodziny.....	10
2.2.3. Placówki wsparcia dziennego.....	12
2.2.4. Kuratorzy zawodowi i społeczni.....	14
2.2.5. Dożywianie.....	14
2.2.6. Świadczenia Rodzinne.....	15
2.2.7. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”.....	18
2.2.8. Edukacja przedszkolna.....	19
2.2.9. Edukacja szkolna.....	19
2.2.10. Komenda Powiatowa Policji w Wadowicach.....	21
2.2.11. Przemoc.....	22
2.2.12. Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne.....	23
2.2.13. Piecza zastępcza.....	23
2.2.14. Karta Dużej Rodziny.....	24
2.2.15. Samorządowy program Wadowice Przyjazne Rodzinie.....	25
2.2.16. Dodatek mieszkaniowy i energetyczny.....	26
2.2.17. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.....	26
2.2.18. Rodziny wspierające.....	27
2.2.19. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	28
2.3. Podsumowanie diagnozy społecznej.....	29
3. Analiza SWOT – wsparcie rodziny.....	30
3.1. Mocne strony.....	30
3.2. Słabe strony.....	30
3.3. Szanse.....	31
3.4. Zagrożenia.....	31
4. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027.....	31
5. Cele szczegółowe Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027.....	32
6. Harmonogram realizacji Gminnego Programu wspierania rodziny na lata 2025 – 2027.....	32
7. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027.....	36
8. Beneficjenci Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 z terenu miasta i gminy Wadowice.....	37
9. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Wadowice.....	37
10. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027.....	40
11. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027.....	40
12. Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 -2027.....	41
13. Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027.....	41

1. WSTĘP

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Wadowice w latach: 2019 – 2021, 2022 – 2024, przyjętego Uchwałą VI/44/2019 Rady Miejskiej w Wadowicach dnia 27 marca 2019 r. Realizacja zadań w ramach Programu wynika z art. 176 pkt.1 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to określa i reguluje wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo wychowawcze.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i bardzo znaczącym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny związany z niewydolnością wychowawczą, zanikaniem poczucia bezpieczeństwa, narastaniem konfliktów powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując przy tym siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie działań interdyscyplinarnych, tj.:

- a) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego otoczenia,
- b) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich występowaniem,
- c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- d) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- e) dążenie do integracji i reintegracji rodziny,
- f) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny się opierać na zasadach wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja Programu będzie się odbywać za zgodą rodziny oraz jej aktywnym udziałem przy wykorzystaniu jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Opracowane działania nakierowane są na poprawę funkcjonowania rodzin z terenu Gminy Wadowice są spójne z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, w szczególności z:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej,
- Ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

- Ustawą o pomocy społecznej,
- Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawą o Karcie Dużej Rodziny,
- Konwencją o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych,
- Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

2. Diagnoza społeczna

Gmina Wadowice położona jest nad rzeką Skawą, na terenie Pogórza Wielickiego, Beskidu Małego, oraz Pogórza Śląskiego, na skrzyżowaniu dróg: Cieszyn – Kraków i Sucha Beskidzka – Zator. Zajmuje obszar ok. 113 km².

Siedzibą gminy jest miasto Wadowice. Gmina podzielona jest na wsie obejmujące Sołectwa: Babica, Barwałd Dolny, Choczna, Gorzeń Dolny, Gorzeń Górny, Jaroszowice, Jaroszowice Zbywaczówka, Kaczyna, Klecza Dolna, Klecza Górna, Ponikiew, Ponikiew Choboty, Roków, Stanisław Górny, Wysoka, Zawadka.

Strukturę ludności przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1., Tabela obrazująca strukturę ludności na terenie miasta i gminy Wadowice w latach 2021, 2022, 2023

Ludność – struktura według płci stan na dzień 11.06.2024r .			
Liczba ludności (pobyt stały + czasowy)	2021	2022	2023
Ogółem z tego	36147	36150	36252
kobiety	18739	18750	18759
mężczyźni	17408	17400	17393

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Wadowice

Tabela 2., Tabela obrazująca strukturę ludności na terenie miasta i gminy Wadowice w latach 2021, 2022, 2023

Ludność – struktura według wieku stan na dzień 11.06.2024r.			
Liczba ludności	2021	2022	2023
Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	6829	6798	6682
Kobiety	3276	3258	3209
Mężczyźni	3553	3540	3473
Wiek produkcyjny ogółem (z tego)	21668	21523	21551
Kobiety	10263	10205	10286
Mężczyźni	11405	11318	11265

Wiek poprodukcyjny ogółem (z tego)	7650	7829	8019
Kobiety powyżej 60 lat	5200	5287	5364
Mężczyźni powyżej 65 lat	2450	2542	2655
RAZEM	36147	36150	36252

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Wadowice

Tabela 3., Tabela obrazująca strukturę ludności na terenie miasta i gminy Wadowice w latach 2021, 2022, 2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba małżeństw	222	240	232
Liczba dzieci z danego rocznika zameldowanych na terenie gminy Wadowice	294	264	220
Liczba zgonów	490	378	368

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Wadowice

2.1. Zatrudnienie na terenie powiatu wadowickiego

Zatrudnienie daje nam poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Utrata pracy niejednokrotnie staje się traumatycznym przeżyciem, z którym trudno się pogodzić. W takim momencie stajemy się bezradni, tracimy wiarę w swoje umiejętności, martwimy się o przyszłość, o to w jaki sposób zaspokoimy potrzeby najbliższych i swoje. Taka sytuacja niejednokrotnie sprzyja popadaniu w uzależnienia (alkohol, narkotyki), a negatywne emocje, które towarzyszą osobie, która utraciła zatrudnienie mogą potęgować zachowania agresywne, przemocowe. Jednak nie zawsze taki scenariusz musi się zrealizować. Utrata zatrudnienia może wpłynąć na to, że zaczniemy „inwestować w siebie”, zwiększać swoje umiejętności poprzez udział w kursach, szkoleniach. Utrata pracy może sprzyjać także zastanowieniu się nad własną karierą zawodową- czy to co dotychczas wykonywaliśmy dawało nam satysfakcję, czy może czas na zmiany, na przebranzowienie się

W grudniu 2021 roku na terenie powiatu wadowickiego (stan na miesiąc sprawozdawczy grudzień 2021r.) 325 osób było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wadowicach jako osoby bezrobotne, z tego 159 kobiet. W 2022r. (stan na miesiąc sprawozdawczy grudzień 2022r.) 411 osoby były zarejestrowane jako bezrobotne, z tego kobiety 221. Natomiast w 2023r. (stan na miesiąc sprawozdawczy grudzień 2023r.) 354 osób było zarejestrowanych, z tego 147 kobiet. (dane ze strony internetowej PUP w Wadowicach). Główny Urząd Statystyczny podaje, że stopa bezrobocia (stan na grudzień 2021) na terenie województwa małopolskiego wyniosła 5,0%, natomiast na terenie powiatu wadowickiego 5,6%. W 2022r. stopa bezrobocia na terenie województwa małopolskiego wyniosła 4,4%, natomiast na terenie powiatu wadowickiego 5,2%. W roku 2023 stopa bezrobocia na terenie województwa małopolskiego wyniosła 4,2%, natomiast na terenie powiatu wadowickiego 5,4%. Analizując powyższe dane można stwierdzić, że sytuacja na rynku pracy w powiecie wadowickim jest nieznacznie gorsza niż w skali całego województwa.

2.2. Rodziny korzystające z pomocy

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę, czasami wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu, narkotyków, hazardu,
2. występuje problem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna)
5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest ważną „instytucją” w systemie wychowawczym i spełnia następujące funkcje:

- a) opiekuńczą (zapewnienie bytu materialnego, zdrowia);
- b) emocjonalną (zaspokojenie potrzeby bliskości kontaktów, serdeczności, kształtowanie cech charakteru i umiejętności współżycia społecznego);
- c) kształcącą (rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności i nawyków pracy);
- d) aktywizacji twórczej (rozbudzanie zainteresowań, pobudzanie do samokształcenia i samodoskonalenia się).

Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągły pośpiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również ztraca się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom. Dużą rolę odgrywa wszechobecny konsumpcjonizm.

2.2.1. Pracownicy socjalni

Pracownicy socjalni jak i również asystenci rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach na rzecz takich rodzin podejmuje następujące działania:

- a) prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania;
- b) udziela rodzinom przezwyciężającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia w postaci asystenta rodziny;
- c) udziela pomocy finansowej;
- d) organizuje dożywianie;
- e) podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym;
- f) wspiera, realizuje programy profilaktyczne na terenie szkół

Tabela 4., Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela.

Powody trudnej sytuacji życiowej	2021	2022	2023
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Ubóstwo	176	198	187
Potrzeba ochrony macierzyństwa	30	31	34
W tym: wielodzietność	25	27	28
Bezrobocie	124	126	117
Niepełnosprawność	156	157	160
Długotrwała lub ciężka choroba	252	278	284
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	15	32	23
Przemoc w rodzinie	1	3	6
Alkoholizm	72	79	80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Tabela 5., Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach ustawy o pomocy społecznej

Wyszczególnienie	2021		2022		2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Liczba osób/rodzin objętych pracą socjalną	747	1416	497	1004	447	956
Liczba osób/rodzin objętych tylko pracą socjalną	453	964	289	597	273	597
Liczba osób/rodzin objętych pomocą – ogółem w tym	410	610	454	654	479	676
Świadczenia pieniężne	258	478	273	506	266	483
Świadczenia niepieniężne	168	302	208	351	230	394
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych gminie	4	17	3	11	3	12
Świadczenie przyznane w ramach zadań własnych gminy	406	593	451	143	478	670

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS ze sprawozdań MriPS-03- za rok 2021,2022,2023.

Analizując powyższe tabele widać, że na pierwsze miejsce przyczyn ubiegania się o wsparcie z ośrodka pomocy społecznej wysuwają się długotrwała lub ciężka choroba. Można pokusić się o stwierdzenie, że jest to spowodowane starzeniem się społeczeństwa, co jest widoczne także wśród mieszkańców naszej gminy. Wskazane dysfunkcje takie jak: bezrobocie, alkoholizm, przemoc bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy to najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Istotną rolę w pracy MOPS w Wadowicach odgrywa praca socjalna czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód, prowadzona jest w oparciu o dokonanie przez pracownika socjalnego diagnozy sytuacji w rodzinie. Chcąc uzyskać lepsze efekty oddziaływań pracownik socjalny z osobą ubiegającą się o pomoc zawiera kontrakt socjalny czyli pisemną umowę, która określa uprawnienia i zobowiązania obydwu stron w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych w jakiej znalazła się osoba lub rodzina. Poniższa tabela ukazuje liczbę osób objętych pracą socjalną oraz liczbę osób, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.

Tabela 6 ., Liczba osób objętych pracą socjalną

	2021	2022	2023
Liczba osób objętych pracą socjalną	747	497	447
Liczba osób, z którymi został zawarty kontrakt socjalny	7	27	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Jednym z najistotniejszych czynników warunkujących właściwe funkcjonowanie dziecka w środowisku społecznym jest zdolność rodziców do prawidłowego reagowania w sytuacjach wychowawczych, uwzględniająca potrzeby dziecka przy wykorzystaniu wiedzy i w oparciu o system wartości i norm. Niezbędna jest świadomość celów wychowania i umiejętność działania wychowawczego. Znaczenie i rola rodziny w całokształcie rozwoju dziecka jest ogromna, zaś umiejętności wychowawcze rodziców mają kluczowe znaczenie. Każde dziecko wymaga komunikowania uczuć oraz udzielania wsparcia stosownego do wieku i potrzeb indywidualnych. Prawidłową postawę rodzicielską cechuje akceptacja dziecka, współdziałanie z dzieckiem oraz uznanie praw dziecka

Rodziców, których negatywne wzorce zachowań w sposób stały i dominujący wpływają na życie dziecka, cechują postawy rodzicielskie negatywne tj.: postawa odrzucająca, postawa unikająca, postawa nadmiernie wymagająca, postawa nadmiernie chroniąca.

2.2.2. Asystenci rodziny

Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy do zadań obowiązkowych gminy. Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania podejmują asystenci rodziny. Na dzień 31.12.2023 r. tut. ośrodek zatrudnił 2 asystentów rodziny, w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wskazać należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny, zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy z asystentem oraz brak motywacji do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji w rodzinie, uniemożliwiają realizację planu pomocy. Brak współpracy ze strony rodziców stanowi jedną z przesłanek zakończenia pracy asystenta w rodzinie.

Tabela 7., Tabela obrazująca liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, jak i również liczbę rodzin z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2021- 2023.

	2021	2022	2023
Liczba zatrudnionych asystentów stan na	3	2	2
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	33	35	43

Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem	3	2	6
Liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę – ogółem z tego:	5	5	6
ze względu na osiągnięcie celów	1	-	3
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	4	5	2
ze względu na zmianę miejsca zamieszkania (poza teren miasta i gminy Wadowice)	-	-	1
Inny powód	-	-	-

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Asystenci rodziny:

- prowadzą treningi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym planowanie budżetu domowego, trening przygotowywania posiłków,
- towarzyszą klientom podczas załatwiania spraw urzędowych,
- monitorują stan zdrowia dzieci, realizacja szczepień i badań, towarzyszą rodzicom podczas wizyt z dziećmi u lekarza,
- monitorują sytuację przedszkolną i szkolną dzieci oraz ich postępy w nauce,
- modelują sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi,
- wspierają kobiety w ciąży - pomoc w przygotowaniu się na urodzenie dziecka, edukacja rodziców w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,
- motywują osoby zmagające się z uzależnieniem do podjęcia terapii,
- współpracują z instytucjami odpowiedzialnymi za pieczę zastępczą, motywują rodziców biologicznych do nawiązania kontaktu z tymi jednostkami,
- opiniują możliwości powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- motywują do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców,
- uczestniczą w rozprawach sądowych, piszą sprawozdania do sądu o podjętych działaniach i osiągniętych efektach w przypadku sądowego zobligowania rodziców do podjęcia współpracy z asystentami rodzin.

Tabela 8., Liczba rodzin korzystająca z usług asystenta

Czas trwania usługi asystenta rodziny:	2021	2022	2023
Do 3 miesięcy	2	3	10
Powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	3	4	5
Powyżej 1 roku	17	16	14

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

W sytuacji braku współpracy ze strony rodziców z asystentem rodziny i widocznych rażących zaniedbaniach wobec dziecka, właściwe instytucje mają obowiązek interweniowania, w tym informowania Sądu Rodzinnego o trudnej sytuacji dzieci w rodzinie, a w przypadku występowania jakiegось formy krzywdzenia dziecka również obowiązek zawiadomienia prokuratury/policji.

2.2.3. Placówki wsparcia dziennego

Zgodnie z art. 176 pkt. 3 lit. cyt. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednym z elementów wsparcia rodziny, będącym zadaniem własnym gminy, jest tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci. Placówki wsparcia dziennego funkcjonują dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia. Dbają o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, zapewniają ochronę przysługujących im praw i wolności.

Placówki wsparcia dziennego wspierają rodzinę w zakresie zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa i opieki na okres pobytu dziennego w placówce, organizują czas wolny wychowanków, zapewniają wypoczynek i rozrywkę, a także pomagają w rozwijaniu zainteresowań podopiecznych czy pobudzaniu aktywności twórczej i społecznej. Ponadto organizują zajęcia rekreacyjne, a więc zabawy i gry zespołowe, zajęcia z zakresu kultury fizycznej, organizują różnego rodzaju uroczystości, imprezy okolicznościowe i wiele innych. Wychowankowie placówek mają okazję brać udział w różnorodnych warsztatach, wycieczkach, wyjazdach do teatru, kina itp. W placówkach wsparcia dziennego organizowane są również zajęcia psycho- i socjoterapeutyczne mające na celu korektę niewłaściwych postaw społecznych i wzorców zachowania, a także kształtowanie właściwego stosunku wobec samego siebie i otaczającego świata. Wszelkie tego typu zajęcia pełnią istotną funkcję prewencyjną, gdyż przeciwdziałają negatywnemu zachowaniu, takiemu jak chuligaństwo, przestępczość, narkomania, alkoholizm. Działalność placówek wsparcia dziennego obejmuje również pracę dydaktyczną z dzieckiem, a więc pomoc w odrabianiu zadań domowych i wyrównywanie braków edukacyjnych poprzez np. organizowanie korepetycji prowadzonych przez zatrudnionych nauczycieli lub wolontariuszy. Placówki realizują również funkcję społeczną poprzez szeroką współpracę z rodzinami wychowanków oraz szerszym środowiskiem lokalnym tj. podmiotami i instytucjami wspierającymi proces wychowania dziecka m.in. z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, szkołami, ośrodkiem pomocy społecznej itp. Praca placówek przyczynia się do poprawy funkcjonowania społecznego całej rodziny, dlatego też oprócz wsparcia udzielanego wychowankom w świetlicach często udziela się porad, konsultacji i doradztwa rodzicom i opiekunom dzieci przy współpracy z lokalnymi instytucjami pomocowymi.

Na terenie Gminy Wadowice funkcjonowało osiem placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (w tym cztery placówki w formie pracy podwórkowej utworzone w 2019 r.):

Tabela 9., Wykaz placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy Wadowice

Lp.	Nazwa placówki	Podmiot prowadzący	Forma placówki
1.	Świetlica Terapeutyczno-Integracyjna „Szansa” w Wadowicach	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „DAĆ SZANSE” w Wadowicach	Specjalistyczna
2.	Świetlica Integracyjna – Koło Dzieci Niepełnosprawnych w Wadowicach	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Powiatowy w Wadowicach	Specjalistyczno-opiekuńcza
3.	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze w Wadowicach	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Powiatowy w Wadowicach	Opiekuńcza
4.	Świetlica Podwórkowa „Bajkonators” w Wysokiej	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę

5.	Świetlica Podwórkowa „Żółte Stopy” w Wadowicach	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę
6.	Świetlica Podwórkowa „Słoneczne Wilki” w Wadowicach	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę
7.	Świetlica Podwórkowa „Wodni Przyjaciele” w Choczni	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS Wadowice.

2.2.4. Kuratorzy zawodowi i społeczni

W szeroko rozumianych oddziaływaniach na rzecz rodzin borykających się z różnego rodzaju dysfunkcjami nie sposób nie wspomnieć o roli kuratorów zawodowych i społecznych Sądu Rejonowego w Wadowicach. W swojej pracy realizują oni zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizującym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. W trakcie realizacji orzeczeń ściśle współpracują z asystentami rodziny zatrudnionymi w MOPS w Wadowicach.

2.2.5 Dożywianie

Od 2019 r. dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe objęte są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach pomocą w formie dożywiania w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W ramach programu przewidziano wsparcie finansowe gmin w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności) oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Szczegółowe informacje zostały zawarte w tabeli nr 10.

Tabela 10., Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy w ramach wieloletniego programu „Posiłek w domu i szkole”

	2021	2022	2023
Liczba rodzin	105	145	171
Liczba osób w rodzinach	370	436	510

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Wadowice

Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji tj. zwłaszcza osoby starsze, chore, z niepełnosprawnościami lub samotne. Ponadto na terenie Gminy Wadowice istnieje możliwość przyznania pomocy w formie posiłku w szkole bez konieczności wydania decyzji administracyjnej i przeprowadzania wywiadu środowiskowego w przypadku, gdy odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola poinformuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej o potrzebie udzielenia takiej formy wsparcia.

2.2.6. Świadczenia Rodzinne

W strukturach MOPS w Wadowicach wyodrębniony jest Dział Świadczeń dla Rodziny, który zajmuje się realizacją ustaw: o świadczeniach rodzinnych; o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”; o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

(od 01.06.2022r. realizatorem jest ZUS). Uzyskiwane świadczenia są dużym wsparciem dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, natomiast jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kwoty 764,00 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- a) 18. roku życia lub
- b) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia, albo
- c) 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- a) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia;
- b) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia
- c) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia

Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują z tytułu (przy spełnieniu wymogów ustawowych):

1. urodzenia dziecka – 1.000,00 zł jednorazowo;
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł miesięcznie;
3. samotnego wychowywania dziecka – 193,00 zł miesięcznie na jedno dziecko, jednak nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci, w przypadku dziecka niepełnosprawnego 273,00 zł miesięcznie na 1 dziecko, nie więcej niż 546,00 zł miesięcznie na wszystkie dzieci;
4. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95,00 zł miesięcznie;
5. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 90,00 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5. roku życia; 110,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia;
6. rozpoczęcia roku szkolnego - 100,00 zł jednorazowo w miesiącu rozpoczęcia roku szkolnego;
7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 113,00 zł miesięcznie, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła; 69,00 zł miesięcznie, jeżeli dziecko dojeżdża z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła, przez okres 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – przysługuje z tytułu urodzenia żywego dziecka, jeżeli dochód w przeliczeniu za osobę nie przekracza 1.922,00 zł, a kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10-go tygodnia ciąży do porodu w wysokości 1.000,00 zł jednorazowo.

Zasiłek pielęgnacyjny – przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- a) niepełnosprawnemu dziecku;
- b) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- c) osobie, która ukończyła 75 lat;
- d) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy (po spełnieniu wymogów ustawowych) 620,00 zł miesięcznie

Świadczenie pielęgnacyjne (po spełnieniu wymogów ustawowych) 2.988,00 zł miesięcznie

Świadczenie rodzicielskie (po spełnieniu wymogów ustawowych) 1.000,00 zł miesięcznie.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (po spełnieniu wymogów ustawowych) 4.000,00 zł jednorazowo.

Tabela 11., Zestawienie świadczeń rodzinnych

Zestawienie świadczeń rodzinnych			
Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
zasiłek rodzinny	968	840	649
dodatek z tytułu urodzenia dziecka	79	74	41
dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	110	91	54
dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	74	68	53
dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	119	117	118
dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	275	257	203
dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	684	585	476
dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania (internat)	10	11	8
dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania (dojazd)	243	226	185
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	217	179	121
zasiłek pielęgnacyjny	831	860	886
specjalny zasiłek opiekuńczy	15	6	5
świadczenie pielęgnacyjne	138	156	167
świadczenie rodzicielskie	111	111	76
Za życiem	4	8	6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Wadowicach

Świadczenie wychowawcze – celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Po spełnieniu wymogów ustawowych przysługuje ono w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko. Obecnie wysokość wypłacanych świadczeń wynosi 800 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego – przysługują osobie uprawnionej do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna. Po spełnieniu wymogów ustawowych świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500,00 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

a) została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej

b) zawarła związek małżeński.

Tabela 12., Liczba rodzin świadczenie wychowawcze i fundusz alimentacyjny

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
Świadczenie wychowawcze	4594	4160	-
Fundusz alimentacyjny	140	130	119

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Wadowicach

Od 2023r. świadczenie wychowawcze wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2.2.7. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”

Z dniem 1 stycznia 2017 r weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”- przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np.: zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystentów rodziny, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępną pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem jest: wsparcie i towarzyszenie emocjonalne, zapoznanie kobiety w ciąży i rodziny z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, opracowanie wspólnie z kobietą i rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia, koordynacja poradnictwa i wsparcia 14 dla kobiet i rodziny, występowanie do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia (na żądanie i na podstawie pisemnego upoważnienia). Trudno jest jednoznacznie określić liczbę rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia, niezbędne zasoby kadrowe i koszty realizacji zadania. Obecnie obserwujemy pojawienie się w rodzinach wielu problemów i trudności, które niejednokrotnie prowadzą do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych co na pewno przyczyni się do rozwijania kierunku różnych form pomocowych.

Dodatkowo w latach: 2021, 2022 oraz 2023 koordynacją asystenta rodziny w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” objęta była 1 rodzina. Współpraca z rodziną polegała m.in. na dostarczaniu informacji dotyczących ofert pomocy rodzinie dostępnych w miejscu zamieszkania, na terenie gminy i województwa.

2.2.8. Edukacja przedszkolna

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie przedszkole jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej i społecznej. Na terenie miasta i gminy Wadowice funkcjonuje sześć przedszkoli.

Tabela 13., Liczba przedszkolaków uczęszczających do placówki oświatowej

lp.	Placówka oświatowa	Liczba przedszkolaków		
		2020/2021	2021/2022	2022/2023
1.	Przedszkola i oddziały przedszkolne prowadzone przez Gminę Wadowice	1063	1092	1195

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych (stan na 10.06.2024r.).

Żłobek prowadzony przez Gminę Wadowice działalność rozpoczął 01.01.2022r. Liczba dzieci uczęszczających do żłobka wygląda następująco, na podstawie danych Zespołu Obsługi Placówek w Wadowicach:

- w latach 2021/2022 – 12 dzieci
- w latach 2022/2023 – 12 dzieci

2.2.9. Edukacja szkolna

Edukację szkolną zapewniają szkoły podstawowe, szkoły średnie oraz szkoły branż, które funkcjonują na terenie miasta i gminy Wadowice. Poniższe tabele przedstawiają liczbę dzieci w poszczególnych placówkach oświatowych.

Tabela 14., Liczba uczniów uczęszczających do placówki oświatowej

lp.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów		
		2020/2021	2021/2022	2022/2023
1	Szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę Wadowice	2838	2798	2698

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych. (stan na 10.06.2024r.).

Placówki oświatowe wspierają także rodziny w sferze opiekuńczo- wychowawczej. Ich celem oprócz edukacji, która jest ich głównym i priorytetowym zadaniem jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. To szkoła powinna wzmacniać i utrzymywać pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków jak i również neguje się zachowania przemocowe. Dużym wsparciem dla uczniów szkół z terenu naszej gminy, jak i ich rodziców jest pomoc materialna, do której zaliczamy:

1. Pomoc materialną o charakterze socjalnym na cele edukacyjne (stypendium socjalne)

Stypendium socjalne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Stypendium socjalne może być udzielane w formach:

➤ całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;

➤ pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników; całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania (uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchacze kolegiów).

➤ świadczenia pieniężnego.

W szkołach podstawowych na terenie Gminy Wadowice z omawianej pomocy w 2021 roku przyznano 139 stypendiów socjalnych, w tym 12 zasiłków szkolnych osób. Natomiast w 2022 roku

przyznano 89 stypendiów, w tym 3 zasiłki szkolne. W roku 2023 przyznano z kolei 75 stypendiów socjalnych, w tym 11 zasiłków szkolnych.

2. Pomoc materialną o charakterze motywacyjnym (stypendium za naukę)

Stypendium za wybitne osiągnięcia naukowe może być przyznane uczniowi szkoły podstawowej, który spełnia co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- a) uzyskał w wyniku klasyfikacji rocznej, a w przypadku absolwentów klasyfikacji końcowej średnią ocen z obowiązkowych zajęć edukacyjnych nie niższą niż 5,4 i wzorową ocenę z zachowania;
- b) reprezentując swoją szkołę został laureatem bądź finalistą przedmiotowego konkursu ogólnopolskiego;
- c) reprezentując swoją szkołę został laureatem bądź finalistą konkursu lub olimpiady przedmiotowej na szczeblu wojewódzkim.

Stypendium za wybitne osiągnięcia artystyczne może być przyznane uczniowi szkoły podstawowej, który:

- a) reprezentując swoją szkołę został laureatem bądź finalistą międzynarodowego, ogólnopolskiego albo wojewódzkiego konkursu artystycznego;
- b) uzyskał w wyniku klasyfikacji rocznej, a w przypadku absolwentów klasyfikacji końcowej średniej ocen nie niższą niż 4,0;
- c) uzyskał co najmniej dobrą ocenę z zachowania.

Stypendium za wybitne osiągnięcia sportowe może być przyznane uczniowi szkoły podstawowej spełniającemu co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- a) reprezentując swoją szkołę został finalistą zawodów sportowych szczebla ogólnopolskiego;
- b) reprezentując swoją szkołę został zdobywcą minimum III miejsca w klasyfikacji indywidualnej w zawodach i olimpiadach sportowych na szczeblu co najmniej wojewódzkim;
- c) uzyskał średnią ocen nie niższą niż 4,0;
- d) uzyskał co najmniej dobrą ocenę z zachowania

3. Wadowicki Bon Edukacyjny to ogromna pomoc dla rodziców w pokryciu kosztów poniesionych za zajęcia dodatkowe dla swoich pociech. Czy to będą korepetycje, zajęcia sportowe, artystyczne, rehabilitacyjne itp. to zależy od rodziców i ich dzieci. Urząd nie weryfikuje tych wydatków. Warto wspomnieć, że Gmina Wadowice, jako jedna w Polsce zdecydowała się na taki program. Zakłada on, że każde dziecko uczęszczające do szkoły podstawowej i zamieszkujące na terenie gminy Wadowice otrzyma jednorazowe wsparcie w wysokości 500 zł na zajęcia pozalekcyjne. Co istotne pierwsze pieniądze będą wypłacane już we wrześniu, kiedy wydatki na zajęcia pozalekcyjne są największe. Świadczenie będzie przysługiwało niezależnie od wysokości dochodów jednemu z rodziców dziecka, który jako pierwszy złożył wniosek. Program został wprowadzony od 2022 roku.

W ramach programu w 2022 roku udzielono wsparcia 2721 dzieciom, a w 2023 2738 dzieciom.

2.2.10. Komenda Powiatowa Policji w Wadowicach

Nie bez znaczenia są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Wadowicach na rzecz wspierania rodziny, do których można zaliczyć:

- a) monitorowanie sytuacji w rodzinach wychowujących dzieci i zagrożonych licznymi dysfunkcjami, szczególnie poza godzinami pracy innych instytucji;
- b) podejmowanie działań chroniących osoby doświadczające przemocy w ramach procedury Niebieskie Karty;
- c) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień (spotkania edukacyjne dla uczniów, kadry pedagogicznej)

Tabela 15., Rodzaje działań oraz ich tematykę podjętych przez przedstawicieli Policji na terenie szkół z terenu gminy Wadowice w latach 2021, 2022 i 2023

Rodzaje działań	Liczba osób w poszczególnych latach
Spotkania z młodzieżą	2021 – 55 2022 - 70 2023 - 79
Spotkania z rodzicami	2021 - 5 2022 - 3 2023 - 8
Działania interwencyjne na terenie szkoły podjęte na wniosek dyrektora/pedagoga	2021r. - 6 2022r. - 7 2023r. - 9

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP w Wadowicach

2.2.11. Przemoc

Jednym z przejawów dysfunkcyjności systemu rodzinnego jest występowanie przemocy. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie ze strony rodziców w bardzo negatywny sposób wpływa na kształtowanie się osobowości człowieka. W życiu dorosłym krzywdzonego dziecka mogą wystąpić próby samobójcze, depresje, zaburzenia osobowości, większa skłonność sięgania po alkohol, narkotyki. Ponadto osoby doświadczające przemocy w dzieciństwie, jako osoby dorosłe często powielają przemocowe zachowania rodziców wobec swoich dzieci. Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup roboczych (od czerwca 2023 grup diagnostyczno – pomocowych) Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Tabela 16., Działania podejmowane w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty w latach 2021 – 2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba NK A, z tego	26	43	43
Liczba NK A założonych dla dzieci	0	3	4
Wniosek do sądu o wgląd w sytuację rodziny	4	6	4
Zakończenie procedury NK A – ustanie przemocy	30	28	43

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Wadowicach

Powyższe dane wykazały, że liczba wszczętych w 2022 roku NK A jest większa od liczby wszczętych NK A w 2021 roku, co może świadczyć o wzroście wiedzy oraz poziomu świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do sytuacji osób najsłabszych i najbardziej zależnych, czyli małoletnich dotkniętych występowaniem przemocy w rodzinie.

Ponadto, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach działa Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie. W punkcie tym dyżuruje pracownik socjalny oraz psycholog.

2.2.12. Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne

W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogli liczyć na wsparcie psychologa i terapeuty leczenia uzależnień w Poradni Leczenia Uzależnień działającej przy Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II w Wadowicach oraz skorzystanie z pomocy specjalisty w Poradni Zdrowia Psychicznego przy w/wym Szpitalu.

2.2.13. Piecza zastępcza

Zdarzają się sytuacje, że pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Konwencja o prawach dziecka ratyfikowana przez Polskę w 1991 roku stanowi, że „Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub, gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Taka opieka może oznaczać adopcję, polegać na umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub, gdy jest to niezbędne w odpowiedniej instytucji”. Powyższe prawo zapisane jest również w najwyższej rangi akcie normatywnym jakim jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w której w art. 72 ust 2 zawarto „dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza może być sprawowana w formie:

1. rodzinnej
2. instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka

Instytucjonalna piecza zastępcza to: placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Wydatki kształtują się na poziomie 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Tabela 17., Liczba dzieci i koszty poniesione przez Gminę Wadowice w związku z umieszczeniem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021 -2023

Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej		
Rok	Liczba dzieci	Wysokość środków
2021	23	113 400, 75 zł
2022	32	128 662, 58 zł
2023	22	156 855, 03 zł

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Wadowicach

Tabela 18., Liczba dzieci i koszty poniesione przez Gminę Wadowice w związku z umieszczeniem dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021 -2023

Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej		
Rok	Liczba dzieci	Wysokość środków
2021	6	125 109, 51 zł
2022	13	185 438, 20 zł
2023	9	281 750, 09 zł

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Wadowicach

Z powyższych analiz wynika, że problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie funkcjonowania tutaj Ośrodka jest widoczny. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będzie miało na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci

w pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

2.2.14. Karta Dużej Rodziny

Mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z nich jest Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która jest systemem zniżek dla rodzin wielodzietnych i przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu ofert kulturalnych, rekreacyjnych, transportowych na terenie całego kraju. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Rodzice lub małżonkowie rodziców otrzymują kartę bezterminowo. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- a) w wieku do 18. roku życia,
- b) w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- c) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniające powyższe warunki. Od 01 stycznia 2018r. Karta Dużej Rodziny jest dostępna w dwóch wersjach: tradycyjnej (tj. plastikowej) i elektronicznej (tj. na urządzeniach mobilnych).

Tabela 19., Karta Dużej Rodziny

KARTA DUŻEJ RODZINY			
Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin	101	449	439
Liczba osób (ogółem) z tego:	384	1070	972
Rodzice/małżonkowie	116/86	742/156	772/106
Dzieci	182	172	94
Partnerzy KDR z terenu gminy Więcbork	36	36	36

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wadowicach

2.2.15. Samorządowy program Wadowice Przyjazne Rodzinie

Głównym celem programu jest wsparcie rodzin wielodzietnych oraz niwelowanie różnic pomiędzy mieszkańcami poprzez tworzenie warunków do korzystania przez te rodziny z różnych form udogodnień, ulg i preferencji oraz kreowanie pozytywnego wizerunku wielodzietności. Program jest elementem polityki społecznej realizowanej przez gminę Wadowice. Adresatami programu są rodziny wielodzietne zamieszkałe na terenie gminy Wadowice, posiadające ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny.

Do współpracy w realizacji programu Wadowice Przyjazne Rodzinie włączyły się jednostki organizacyjne gminy (WCK, ZOPO – przedszkola publiczne, MOPS – gminne becikowe, Miejska Biblioteka Publiczna), zakład budżetowy (Kryta Pływalnia DELFIN) oraz firmy prywatne z naszego regionu, oferując zniżki i ulgi dla lokalnych rodzin wielodzietnych „trzy plus”. W sumie na dzień 9 lipca 2020 roku do programu przystąpiło łącznie 36 podmiotów.

2.2.16. Dodatek mieszkaniowy i energetyczny

Dodatkiem wsparciem finansowym dla rodzin są **dotatki mieszkaniowe**, które przyczyniają się do obniżenia wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom posiadającym tytuł prawny do lokalu, w którym zamieszkują oraz osobom zajmującym lokal bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny. Przyznaje się go na okres 6 m-cy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył w gospodarstwie jednoosobowym 40 % i w gospodarstwie wieloosobowym 30 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Tabela 20., Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	109	183	197

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Wadowicach

2.2.17. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Wadowicach udziela bezpłatnej pomocy psychologiczno-pedagogiczno-logopedycznej dzieciom od momentu urodzenia aż do ukończenia edukacji m.in w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, ponadto udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży oraz wspomaga przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Poradnia w Wadowicach swoimi działaniami obejmuje 8 gmin należących do powiatu wadowickiego.

Do statutowych zadań Poradni należy w szczególności:

- ✓ diagnozowanie dzieci i młodzieży.
- ✓ udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- ✓ realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych.
- ✓ organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Poniższa tabela przedstawia ilościowo podejmowane przez Poradnię działania na rzecz dzieci i młodzieży z obszaru, który obejmuje: Wadowice, Kalwarię Zebrzydowską, Brzeźnicę Tomice, Lanckoronę, Stryszów, Spytkowice oraz Mucharz.

Tabela 21 ., Działania podejmowane przez PPP w Wadowicach w latach 2021,2022,2023

Rodzaj działania	Lata:		
	2021	2022	2023
Liczba przeprowadzonych badań w Poradni	2563	3087	2279
Badanie psychologiczne	1342	1416	1293
Badanie pedagogiczne	920	1281	1126
Badanie logopedyczne	301	390	360
Terapia psychologiczna	5	-	5

Terapia logopedyczna	80	85	67
Konsultacje z rodzicami	223	321	278

Źródło: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wadowicach

Zadania Poradni są realizowane we współpracy z:

- rodzicami/prawnymi opiekunami dziecka,
- nauczycielami i innymi pracownikami przedszkoli, szkół lub placówek,
- innymi poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i poradniami specjalistycznymi,
- podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Poradnia współdziała z innymi poradniami, placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom.

Współdziałanie z innymi podmiotami polega m. in. na:

- Konsultacjach.
- Wymianie doświadczeń i informacji.
- Współorganizowaniu szkoleń, warsztatów, konferencji.
- Organizowaniu i prowadzeniu wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.
- Podejmowaniu innych działań na rzecz dzieci i ich środowiska lokalnego.

2.2.18. Rodziny wspierające

Zgodnie z art. 29 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina w celu wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze może powierzyć rodzinom z najbliższego otoczenia pełnienie roli rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca przy współpracy z asystentem rodziny podejmuje działania, których celem jest pomoc rodzinie w uzyskaniu równowagi samodzielnego funkcjonowania. Wsparcie dotyczy różnych aspektów życia takich jak:

- organizowanie czasu wolnego dzieciom,
- wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny,
- pomoc w nauce,
- wskazówki dotyczące wychowania dzieci,
- nauka gotowania, sprzątanania,
- utrzymanie higieny osobistej
- racjonalne gospodarowanie posiadanym budżetem.

2.2.19. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Uzależnienie od alkoholu jest sytuacją kryzysową w rodzinie z którą najczęściej spotykają się mieszkańcy terenu Gminy Wadowice. Ponadto w rodzinach pojawiają się także uzależnienia od innych substancji psychoaktywnych czy uzależnienia behawioralne jak hazard, Internet oraz gry komputerowe.

Zagadnieniom związanym z pomocą osobom uzależnionym poświęcono Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Problem uzależnienia dotyka rodzin i osób z różnych środowisk, o różnym statusie materialnym. Uzależnienie do alkoholu jest kompleksem zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych wśród których chęć sięgania po alkohol staje się dominacją człowieka w codziennym funkcjonowaniu. Dla wielu rodzin zmierzanie się z chorobą alkoholową jest problemem krępującym i wstydlwym, często ukrywanym. W związku z tym ilościowe zdiagnozowanie tej dysfunkcji w rodzinach jest niemożliwe. Problem uzależnienia to nie problem jednostki a całej rodziny, gdzie grupą, która najbardziej doświadcza skutków uzależnienia są dzieci. Jak wynika z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach jedną z najczęstszych przyczyn pozbawiania lub ograniczania władzy rodzicielskiej oraz umieszczania dzieci w pieczy zastępczej jest problem alkoholowy.

W tabeli nr 22 przedstawiono dane liczbowe dotyczące osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach: 2021 – 2023.

Tabela 22., Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w latach 2021 - 2023

	Lata:		
	2021	2022	2023
Liczba osób:	70	55	72

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wadowicach

Ilość zgłaszanych osób nadużywających alkoholu w ciągu ostatnich trzech lat się waha.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wadowicach należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe:

- ✓ pomocy psychospołecznej,
- ✓ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- ✓ współpraca z Policją i innymi instytucjami w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania zasad ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- ✓ prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia w związku z nadużywaniem alkoholu,
- ✓ występowanie do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego.

2.3. Podsumowanie diagnozy społecznej

Środowisko rodzinne reprezentujące właściwe postawy rodzicielskie, budujące dobrą, przepojoną miłością, serdecznością oraz życzliwością atmosferę domu, w znacznym stopniu wpływa na kształtowanie pozytywnych zachowań u dziecka oraz na jego prawidłowy rozwój społeczny i psychiczny. Dziecko będące pełnoprawnym członkiem rodziny, która w pełni je akceptuje, podejmuje maksymalne starania, chętnie się uczy, rozwija swoje zainteresowania, staje się samodzielne i odpowiedzialne oraz zdolne do osiągnięcia dojrzałości emocjonalnej i psychicznej.

Atmosfera domowa ma największy wpływ na to, jak szczęśliwe, spokojne i odporne psychicznie jest dziecko, jak odnosi się ono do dorosłych, do swoich kolegów i innych dzieci, jak ocenia siebie i swoje zdolności, czy okazuje swoje uczucia, czy raczej jest zamknięte w sobie, jak reaguje na nowe sytuacje. Rodzice preferując właściwe postawy wobec dziecka, otaczają je troskliwą opieką, dostrzegają i zaspakajają jego potrzeby, co powoduje, że dziecko jest ufne wobec swoich rodziców, zwraca się do nich po pomoc i rady, jest zadowolone z własnej pracy i wysiłku, zdolne do współpracy z rówieśnikami oraz podejmowania zobowiązań

Ważne jest zatem rozwijanie gminnego systemu wspierania rodziny, zapewniającego rodzinom przeżywającym trudności możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy oraz podejmowanie działań prewencyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców, u których występuje problem z należytą realizacją tych funkcji.

3. Analiza SWOT – wsparcie rodziny

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Wadowice

3.1. Mocne strony

- a. znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- b. dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- c. zatrudnienie asystentów rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu

pracy;

- d. dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- e. poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- f. liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Wadowice;
- g. funkcjonowanie Świetlic Środowiskowych ;
- h. działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- i. obowiązujące strategie, programy, akty prawne.

3.2. Słabe strony

- a. bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo – wychowawcze rodziców;
- b. niski poziom świadomego rodzicielstwa;
- c. brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów;
- d. wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;
- e. niewystarczająca ilość lokali chronionych/ mieszkań socjalnych;
- f. ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej;
- g. niewystarczający zasób lekarzy psychiatrów dziecięcych;
- h. utrudniony dojazd do poszczególnych miejscowości zarówno na terenie gminy jak i poza nią;
- i. niekorzystne prognozy demograficzne.

3.3. Szanse

- a. wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez rodziców;
- b. wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia;
- c. aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych;
- d. możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań;
- e. dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami;
- f. możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników MOPS w Wadowicach;
- g. rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym;
- h. możliwość skorzystania przez mieszkańców Gminy Wadowice ze wsparcia specjalistów w Ośrodku Interwencji Kryzysowej;

3.4. Zagrożenia

- a. zanik więzi i tradycji rodzinnych;
- b. rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę);
- c. zaniedbania emocjonalne dziecka;
- d. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- e. obniżanie się aspiracji życiowych;
- f. brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko;
- g. nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające;
- h. negatywne wzorce zachowań społecznych;
- i. wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży;
- j. wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży;
- k. rosnące zapotrzebowanie na udzielania wsparcia osobom starszym (zjawisko starzenia się społeczeństwa) i niepełnosprawnym;
- l. wypalenie zawodowe pracowników.

4. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

„Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych”.

5. Cele szczegółowe Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

1. Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

2. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych.

3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny.

4. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych

6. Harmonogram realizacji Gminnego Programu wspierania rodziny na lata 2025 – 2027

Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych				
l.p.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Kierowanie asystentów rodzin do pracy z rodzinami, przygotowanie planu pracy, realizacja zadań	MOPS – asystenci rodzin, pracownicy socjalni, PCPR	2025 - 2027	-liczba asystentów do pracy z rodzinami, przygotowanie planu pracy, realizacja zadań asystenci rodzin, pracownicy socjalni, PCPR rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba rodzin, które zrezygnowały ze wsparcia asystenta rodziny - liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu - liczba planów pracy skoordynowanych z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
2.	Pomoc w organizowaniu ruchów samopomocowych, organizowanie grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnorodnymi problemami	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2025 - 2027	- liczba utworzonych grup wsparcia - liczba osób biorących udział w spotkaniach grup

				wsparcia
3.	Prowadzenie, finansowanie oraz poszerzanie oferty usług placówek wsparcia dziennego. Pozyskiwanie środków na realizację zadań	Gmina Wadowice MOPS, Świetlice Środowiskowe	2025 - 2027	-liczba dzieci korzystających ze wsparcia świetlicy - liczba wychowawców - liczba specjalistów - liczba dzieci korzystających ze wsparcia specjalistów - liczba rodziców korzystających ze wsparcia specjalistów
4.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przy pomocy rodzin wspierających	Burmistrz Wadowic MOPS	2025 – 2027 zgodnie zgłaszanymi potrzebami	ze -liczba rodzin wspierających -liczba rodzin objętych pomocą rodzin wspierających
5.	Finansowanie kosztów, o których mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej związanych z realizacją pomocy rodzin wspierających	Gmina Wadowice MOPS	2025 - 2027	-liczba rodzin wspierających korzystających ze wsparcia finansowego -kwota udzielonego wsparcia
6.	Praca socjalna prowadzona z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo – wychowawcze	MOPS – pracownicy socjalni	2025 - 2027	-liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi objęta pracą socjalną
7.	Wspieranie rodzicielstwa – realizacja programu dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny)	Gmina Wadowice	2025 - 2027	-liczba rodzin/osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny
8.	Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Placówki oświatowe Świetlice środowiskowe	2025 - 2027	-rodzaj zajęć -liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w zajęciach
9.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej	MOPS, pracownicy socjalni, kuratorzy	2025 - 2027	-liczba rodzin objętych monitoringiem pracownika socjalnego
10.	Monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny	MOPS – asystenci rodzin	2025 - 2027	liczba rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny
11.	Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej	Sąd Rejonowy w Wadowicach Kuratorzy zawodowi i społeczni, MOPS PCPR, Placówki oświatowe	2025 - 2027	- liczba rodzin sądownie zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny - liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy

				zastępczej, w których udział wzięli pracownicy socjalni, asystent rodziny - liczba spraw sądowych, w których udział wzięli pracownicy socjalni, asystent rodziny
12.	Zagwarantowanie osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin warunków umożliwiających podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniach	MOPS Wadowice, PCPR w Wadowicach, ROPS w Krakowie organizujące szkolenia	2025 - 2027	- liczba szkoleń - liczba osób biorących udział w szkoleniach - liczba osób podnoszących swoje kompetencje zawodowe (np. studia)

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych.

I.p.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa m.in. psychologicznego, pedagogicznego, prawnego na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	MOPS, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, PCPR w Wadowicach, Świetlice środowiskowe	2025 - 2027	-liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów - liczba dzieci korzystających ze wsparcia specjalistów w świetlicy środowiskowej - liczba rodzin objętych wsparciem psychologa, pedagoga w ich miejscu zamieszkania
2.	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym. Wskazanie tym rodzinom dróg wyjścia z trudnej sytuacji poprzez udział w terapii odwykowej, terapii dla sprawców przemocy, terapii dla osób doznających przemocy, możliwość podjęcia działań w ramach procedury NK	MOPS, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, PCPR w Wadowicach, Klub Abstynentów VICTROIA	2025 - 2027	- liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów - liczba NK A - liczba procedur NK zakończonych na skutek ustania przemocy - liczba sprawców przemocy biorących udział w programach korekcyjno edukacyjnych - liczba sprawców przemocy biorących udział w programach psychologiczno – terapeutycznych -liczba osób biorących udział w spotkaniach grup dla osób doznających przemocy w rodzinie
3.	Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno – edukacyjnych dla rodziców i dzieci	Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe Kluby sportowe przy szkołach GKRPA Świetlice	2025 - 2027	- liczba realizowanych projektów - liczba rodziców biorących udział w projektach - liczba dzieci biorących udział w projektach

		Środowiskowe			
4.	Kierowanie dzieci na obozy i kolonie (pracownicy socjalni przeprowadzą rekrutację na kolonie i obozy organizowane przez Kuratorium)	Kuratorium Oświaty Krakowie MOPS	w	2025 - 2027	-liczba dzieci uczestniczących w koloniach, obozach
5.	Podjęcie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia dziecka	MOPS pracownicy socjalni, Policja	-	2025 - 2027	- liczba interwencji podjętych przez pracowników socjalnych - liczba dzieci zabezpieczonych przez pracowników socjalnych - liczba interwencji podjęta przez policjantów po godzinach pracy MOPS - liczba dzieci zabezpieczonych przez policjantów
6.	Dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny	MOPS, PCPR Kuratorzy zawodowi społeczni	i	2025 - 2027	-liczba rodzin biologicznych współpracujących z asystentem rodziny - liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej
7.	Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Gmina Wadowice MOPS		2025 - 2027	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina jest zobowiązana do partycypowania w kosztach - kwota poniesionych wydatków

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny				
I.p.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Wsparcie rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. stypendia szkolne, dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, środki PFRON)	Urząd Miejski MOPS Zespół Obsługi Placówek Oświatowych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2025 - 2027	- liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego - liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych - liczba dzieci korzystających ze stypendium - liczba osób korzystających z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, zlikwidowania barier architektonicznych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny
2.	Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach	MOPS	2025 - 2027	- liczba dzieci i młodzieży korzystających z pomocy w formie gorącego posiłku w szkole
3.	Przystępowanie do rządowych programów wspierania rodziny	Gmina Wadowice Burmistrz Wadowic	2025 - 2027	- liczba programów do których przystąpiła Gmina Wadowice - kwota pozyskanych

		MOPS Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej		dofinansowań
4.	Zapewnienie środków na realizację zadania dotyczącego wspierania rodziny na terenie Gminy Wadowice	Gmina Wadowice MOPS	2025 - 2027	- coroczne opracowywanie Projektu Budżetu na realizację zadań

Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powiklanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych

I.p.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Przydzielenie asystenta rodzinie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	MOPS	2025 - 2027	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta („Za życiem”) - liczba dzieci w tych rodzinach - liczba dzieci z niepełnosprawnością w tych rodzinach
2.	Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin	MOPS	2025 - 2027	- liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego - liczba rodzin korzystających ze skoordynowanych działań w zakresie kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin
3.	Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością	MOPS	2025 - 2027	- ilość rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000zł

7. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie programu wspierania rodziny wymagają odpowiednich źródeł finansowania, które będą stanowić:

- 1 Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie zadań własnych gminy oraz innych obszarów priorytetowych ujętych w strategii.
- 2 Fundusze pochodzące z budżetu państwa przeznaczone na finansowanie zadań zleconych gminie przez administrację rządową.
- 3 Środki finansowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych.
- 4 Fundusze uzyskane z Unii Europejskiej
- 5 Środki pozyskane od inwestorów prywatnych/sponsorów.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

8. Beneficjenci Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 z terenu miasta i gminy Wadowice

1. Rodziny z terenu miasta i gminy Wadowice ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym jak i również rodzin, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne

upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

2. Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym
3. Rodziny wspierające, których głównym zadaniem jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
4. Instytucje oraz zatrudnieni w nich pracownicy działający na rzecz rodzin (jako beneficjenci pośredni).

9. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Wadowice

- 1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach
- 2 Urząd Miejski w Wadowicach
- 3 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 4 Zespół Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- 5 Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach
- 6 Komenda Powiatowa Policji w Wadowicach
- 7 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- 8 Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Radoczy
- 9 Sąd Rejonowy Wadowice
- 10 Straż Miejska
- 11 Środowiskowy Dom Samopomocy
- 12 Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- 13 Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
- 14 Przedszkole Publiczne Nr 1 w Wadowicach
- 15 Przedszkole Publiczne Nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Wadowicach
- 16 Przedszkole Publiczne Nr 3 w Wadowicach
- 17 Przedszkole Publiczne Nr 5 im. dr Gustawa Studnickiego w Wadowicach
- 18 Przedszkole w Jaroszowicach
- 19 Przedszkole w Kleczy Dolnej
- 20 Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II w Wadowicach
- 21 Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Marii Konopnickiej w Wadowicach
- 22 Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Władysława Broniewskiego w Wadowicach
- 23 Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Wadowicach
- 24 Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Babicy
- 25 Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Choczni
- 26 Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Św. Królowej Jadwigi w Choczni
- 27 Szkoła Podstawowa im. Poległych za Ojczyznę w Latach 1939-1945 w Wysokiej
- 28 Szkoła Podstawowa w Zawadce
- 29 Zespół Szkół im. 12 Pułku Piechoty Ziemi Wadowickiej w Jaroszowicach
- 30 Zespół Szkół Publicznych w Kleczy Dolnej
- 31 Świetlica Terapeutyczno – Integracyjna „SZANSA”
- 32 Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II w Wadowicach
- 33 Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Środowiskowe Ognisko Wychowawcze
- 34 Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Świetlica Integracyjna w Wadowicach
- 35 Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Wadowicach
- 36 Dom Samotnej Matki im. E. Wojtyłowej
- 37 Fundacja Rozwoju Lokalnego „RÓWNAĆ SZANSE”
- 38 Fundacja „Jowisz”
- 39 Kryta Pływalnia Delfin
- 40 Kuratorium Oświaty w Krakowie – delegatura w Wadowicach
- 41 Kuchnia Św. Brata Alberta
- 42 Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Karol”
- 43 MKS „SKAWA” WADOWICE

- 44 Klub Stermierzy SZPADA Wadowice
- 45 Ludowy Klub Sportowy „Iskra” w Kleczy Dolnej
- 46 Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Sokole Oko” w Zawadce
- 47 LKS „OLIMPIA” CHOCZNIA
- 48 KS „AQUILA” WADOWICE
- 49 „SPEED ROCK” WADOWICE (ścianki wspinaczkowe)
- 50 LKS „Relaks” w Wysokiej
- 51 LKS „Amator” Babica
- 52 LKS „Skawa” Jaroszwice
- 53 LKS „Łysa Góra” Zawadka
- 54 Stowarzyszenie na Rzecz Upowszechnienia Kultury Fizycznej i Sportu „ALPS”
- 55 KK „Mawashi”
- 56 WKS „Seido Karate”
- 57 Klub Stermierzy „Szpada” Wadowice
- 58 Ognisko TKKF „Leskowiec” w Wadowicach
- 59 Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
Filia w Wadowicach
- 60 Poradnia Leczenia Uzależnień
- 61 Polski Związek Niewidomych Okręg Małopolski Koło Powiatowe
- 62 Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „KAROL”
- 63 Stowarzyszenie im. Doktora Edmunda Wojtyły
- 64 Ochotnicza Straż Pożarna w Kleczy
- 65 Stowarzyszenie Wspierania Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych
- 66 Stowarzyszenie AGRADO
- 67 Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii „ADIUTARE”
- 68 Centrum Profilaktyki Społecznej
- 69 Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „DAĆ SZANSE”
- 70 Wadowickie Stowarzyszenie Integracji Społecznej Klub Abstynentów "VICTORIA"
- 71 Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Ziemi Wadowickiej
- 72 Związek Dużych Rodzin "Trzy Plus" Koło w Wadowicach
- 73 Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wadowicach.
- 74 Wadowickie Centrum Kultury
- 75 Wadowicka Biblioteka Publiczna

Działania na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi powinny mieć charakter zarówno finansowy jak i niefinansowy i być oparte między innymi na działaniach specjalistów, w tym asystentów rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, terapeutów i innych specjalistów, z którymi zostanie nawiązana współpraca. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin i dzieci, pozwoli wykorzystać w pełni potencjał gminy na rzecz pomocy rodzinom mającym trudności opiekuńczo – wychowawcze. Istotnym elementem prowadzonych działań jest również stałe podnoszenie kompetencji specjalistów

10. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Koordinatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach przy współpracy:

- Asystentów rodzin
- Pracowników socjalnych
- Rodzin wspierających
- Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- KPP w Wadowicach
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego w Wadowicach
- Organizacji pozarządowych

- Placówek oświatowych, kulturalnych i służby zdrowia
- Placówek wsparcia dziennego.

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

11. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Ocena realizacji poszczególnych celów odbywać się będzie na podstawie corocznego sprawozdania z Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 przedłożona Burmistrzowi Gminy Wadowice oraz Radzie Miejskiej Wadowic do końca marca każdego roku, po upływie pełnego roku trwania Programu.

Sprawozdanie będzie obejmowało analizę wykonanych zadań przez poszczególne podmioty zaangażowane w realizację niniejszego Programu.

12. Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 -2027

- 1) stworzenie dla 100% zatrudnionych asystentów rodziny możliwości do podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie,
- 2) u 40% rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zauważy się poprawę ich funkcjonowania (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci ich stanem zdrowia),
- 3) zabezpieczenie 100% środków niezbędnych do partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- 4) ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w szeroko rozumianej pieczy zastępczej,
- 5) rozszerzenie oferty działań pomocowych, kulturalnych, oświatowych na rzecz rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej,
- 6) konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji,
- 7) zdiagnozowanie potrzeb i problemów mieszkańców gminy, które pozwolą na obranie bardziej skutecznych form wsparcia; przyczyni się to do zwiększenia skuteczności działań pokonując trudności w codziennym funkcjonowaniu.,
- 8) udzielenie wsparcia kobietom i rodzinom zgodnie z założeniami ustawy „Za życiem”.

13. Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

1. Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku.

2. Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania może uniemożliwić w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwi zatrudnienie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, radcę prawnego), którzy swoimi działaniami mieliby wesprzeć pracę asystenta rodziny. Należy mieć świadomość, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg nowych zadań nie zabezpieczając środków finansowych na ich realizację.

Spis Tabel

- 1 *Tabela 1., Tabela obrazująca strukturę ludności na terenie miasta i gminy Wadowice w latach 2021, 2022, 2023*
- 2 *Tabela 2., Tabela obrazująca strukturę ludności na terenie miasta i gminy Wadowice w latach 2021, 2022, 2023*
- 3 *Tabela 3., Tabela obrazująca strukturę ludności na terenie miasta i gminy Wadowice w latach 2021, 2022, 2023*
- 4 *Tabela 4., Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela.*
- 5 *Tabela 5., Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach ustawy o pomocy społecznej*
- 6 *Tabela 6., Liczba osób objętych pracą socjalną*
- 7 *Tabela 7., Tabela obrazująca liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, jak i również liczbę rodzin z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2021- 2023.*
- 8 *Tabela 8., Liczba rodzin korzystająca z usług asystenta*
- 9 *Tabela 9., Wykaz placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy Wadowice*
- 10 *Tabela 10., Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy w ramach wieloletniego programu „Posilek w domu i szkole”*
- 11 *Tabela 11., Zestawienie świadczeń rodzinnych*
- 12 *Tabela 12., Liczba rodzin świadczenie wychowawcze i fundusz alimentacyjny*
- 13 *Tabela 13., Liczba przedszkolaków uczęszczających do placówki oświatowej*
- 14 *Tabela 14., Liczba uczniów uczęszczających do placówki oświatowej*
- 15 *Tabela 15., Rodzaje działań oraz ich tematykę podjętych przez przedstawicieli Policji na terenie szkół z terenu gminy Wadowice w latach 2021, 2022 i 2023*
- 16 *Tabela 16., Działania podejmowane w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty w latach 2021 – 2023*
- 17 *Tabela 17., Liczba dzieci i koszty poniesione przez Gminę Wadowice w związku z umieszczeniem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021 -2023*
- 18 *Tabela 18., Liczba dzieci i koszty poniesione przez Gminę Wadowice w związku z umieszczeniem dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021 -2023*
- 19 *Tabela 19., Karta Dużej Rodziny*
- 20 *Tabela 20., Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego*
- 21 *Tabela 21., Działania podejmowane przez PPP w Wadowicach w latach 2021,2022,2023*
- 22 *Tabela 22., Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w latach 2021 - 2023*